

Nr 132.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående extra provinsialläkarnas pensionskassas anslutning till statens pensionsanstalt m. m.; given Stockholms slott den 24 februari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

N. J. F. Almkvist.

Utdrag ur protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 24 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Almkvist anför, efter gemensam beredning med cheferna för finans- och socialdepartementen, följande:

Frågan om beredande av bättre pensionsförmåner åt extra provinsialläkare har efter verkställd utredning nu kommit i det läge, att jag ser mig i stånd att framlägga ett förslag till lösning av densamma. Innan jag ingår på detta förslag, ber jag att få lämna en kort redogörelse för huru frågan om pensionering av denna grupp av befattningshavare för närvarande är ordnad.

Angående extra provinsialläkarnas pensionskassas anslutning till statens pensionsanstalt.

*Extra provin-
sialläkarnas
pensionskas-
sas organi-
sation.*

Pensioneringen sker genom en särskild pensionskassa, extra provinsialläkarnas pensionskassa. Denna, vars reglemente fastställdes den 30 december 1911 och som började sin verksamhet den 1 januari 1912, avser dels att bereda pension åt extra provinsialläkare, dels ock att bereda tilläggspension åt sådana delägare i kassan, som befordras till provinsialläkare, men som vid avgången från denna befattning icke komma i åtnjutande av hel pension. Delägare i kassan är, så länge han kvarbliver i tjänst, var och en, som efter den 1 januari 1912 blivit första gången antagen till extra provinsialläkare i distrikt, där läkarens avlöning helt eller delvis utgår från landsting och som icke fyllt 45 år. Därjämte kan inträde som delägare vinnas av varje annan extra provinsialläkare, som inom tre år efter det kassan trätt i verksamhet eller sedermera inom ett år efter det anställning första gången tillträtts, gör anmälan om sådant inträde. Delägare, som befordras till provinsialläkare, fortfar att vara delägare i kassan. Likaledes får extra provinsialläkare, som är delägare i kassan, om han så önskar, kvarstå i densamma, även om hans extra provinsialläkarbefattning indrages.

Vederbörande landsting och staten inbetala årligen till kassan 200 kronor vardera för varje inom landstingsområdet befintlig extra provinsialläkarbefattning, vilkens innehavare är delägare i kassan och för vilken avlöning utgår från landstinget. För delägare, vilkens avlöning ej utgår från landsting, inbetalar vederbörande kommun de avgifter, som annars åligga landsting och stat. Skyldighet att inbetala dessa belopp åligger endast kommun, som förbundit sig därtill. Delägaren själv betalar likaledes en årsavgift av 200 kronor, varjämte delägare, som vid inträdet i kassan var mer än 35 år gammal, betalar en försäkringstekniskt beräknad tilläggsavgift. Den som kvarstår i kassan, oaktat hans befattning indragits, skall betala årsavgift och tilläggsavgift samt kan om han så önskar, därjämte betala de avgifter, som i övrigt skolat för hans räkning inbetalas av landsting, stat eller kommun, därest befattningen ej blivit indragen. Delägare, som befordras till provinsialläkare och som därmed upphör att betala ordinarie årsavgift, äger dock fortfarande rätt att betala tilläggsavgift.

Full pension å 4,000 kronor utgår vid fyllda 65 år till delägare, för vilken fullgjorts stadgade inbetalningar av delägaren åliggande avgifter. Tilläggspension utgår till delägare, som befodrads till provinsialläkare och som vid denna tjänsts frånträdande icke är berättigad till hel pension å 4,000 kronor, med belopp, motsvarande den för delägaren i kassan avsatta reserven, dock högst till sådant belopp, att den tillsammans med av staten åtnjuten pension utgör 4,000 kronor årligen. Därest delägare, som befodrads till förste provinsialläkare eller provinsialläkare, fått för pension i sådan egenskap rätt att tillgodoräkna sig tjänstetid såsom extra provinsialläkare, skall från kassan till pensionsfonden för civila tjänst innehavare utbetalas ett belopp, motsvarande den för sådan delägare i kassan avsatta reserven, efter avdrag av så stor del därav, som erfordras för bestridande av eventuell tilläggspension.

Någon rätt till familjepension finnes icke.

Kassan förvaltas av styrelsen för statens pensionsanstalt.

I sammanhang med beslutet om inrättande av extra provinsialläkarnas pensionskassa förklarades enligt 1911 års riksdags medgivande, genom kungörelse den 30 december 1911 (nr 164, sid. 10), att extra provinsialläkare, vilkens levnadsålder vid 1912 års ingång överstege 45 år och som icke bleve delägare i kassan, skulle under visst villkor vara berättigad att vid avskedstagandet erhålla en årlig pension av statsmedel till belopp av 1,500 kronor. Jämlikt beslut av 1923 års riksdag har sedermera denna pension av statsmedel höjts till 2,000 kronor, varjämte bestämts, att pensionen må av statsmedel ökas med ytterligare högst 500 kronor för år, i den mån minst ett motsvarande belopp årligen såsom bidrag till pensionen lämnas av lands- del, kommun eller enskilda. (Kungörelse den 8 juni 1923, nr 210.)

För bestridande av statens avgifter till kassan samt nyssnämnda pensioner till vissa överåriga extra provinsialläkare är i riksstaten under elfte huvudtiteln uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 22,000 kronor.

De av Kungl. Maj:t för granskning av ifrågavarande kassas förvaltning och räkenskaper för åren 1918, 1919 och 1920 utsedda revisorerna gjorde i sin berättelse den 8 juli 1921 över verkställd granskning framställning rörande kassans indragning i den dåvarande statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., vilken anstalt numera benämnes statens pensionsanstalt. Genom beslut den 9 december 1921 uppdrog Kungl. Maj:t åt de av chefen för ecklesiastikdepartementet, jämlikt den 22 oktober 1920 givet bemyndigande, tillkallade sakkunniga för omorganisation av dövstumlära- rnas pensionsanstalt att inom nämnda departement biträda jämväl med verkställe av utredning och avgivande av förslag huruvida och under vilka villkor extra provinsialläkarnas pensionskassa kunde inordnas under statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. Något dylikt förslag avgavs dock icke av de sakkunniga innan deras arbeten avslutades. Jämväl de revisorer, som verkställt granskning av kassans förvaltning och räkenskaper för tiden 1 januari 1921—den 30 juni 1923 anslöto sig till tanken på kassans inordnande i sistnämnda pensionsanstalt. I anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t — som genom beslut den 18 juni 1926 anbefallt styrelsen för statens pensionsanstalt att före den 1 januari 1927 inkomma med förslag till reviderat reglemente för anstalten — den 15 oktober 1926 åt nämnda styrelse att efter samråd med medicinalstyrelsen före nämnda tidpunkt inkomma med utredning rörande inordnande i anstalten av extra provinsialläkarnas pensionskassa samt att i det blivande förslaget till reviderat reglemente för pensionsanstalten intaga sådana ändringar, som kunde föranledas av nämnda kassas inordnande i anstalten.

Sedan styrelsen för statens pensionsanstalt verkställt den anbefallda utredningen har styrelsen med skrivelse den 28 januari 1927 till Kungl. Maj:t överlämnat densamma jämte från medicinalstyrelsen inhämtat utlåtande.

Förslag till kassans anslutning till statens pensionsanstalt.

Styrelsens för statens pensionsanstalt utredning.

I utredningen, vilken innefattas i en vid nämnda skrivelse fogad promemoria, förekommer först en redogörelse för organisationen av extra provinsialläkarnas pensionskassa, varefter ifråga om kassans omfattning lämnas följande uppgifter.

Kassans delägare uppgingo den 30 juni 1926 till ett antal av 77, av vilka 32 voro befordrade till provinsialläkare. Av de återstående 45 voro 42 anställda i landstingsdistrikt och 3 i andra distrikt. Av sistnämnda slag finnas 19 distrikt. Den frivilliga anslutningen till kassan har således varit obetydlig.

Beträffande sättet för kassans inordnande i pensionsanstalten anföres följande i utredningen:

Med hänsyn till den obetydliga frivilliga anslutningen till kassan och i överensstämmelse jämväl med det betänkande och förslag, som avgavs den 3 november 1917 rörande det statsunderstödda pensionsväsendets centralisering, synes lämpligt begränsa delaktigheten i statsanstalten till läkare i landstingsdistrikt. De i andra distrikt anställda läkare, som redan vunnit inträde i kassan, borde likasom till provinsialläkare befordrade delägare bibehålla sina rättigheter och skyldigheter enligt kassans reglemente.

De riktlinjer, efter vilka lasarettsläkarnas pensionskassa genom kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 350) inordnades i statens pensionsanstalt, synas i allt väsentligt kunna följas vid extra provinsialläkarnas pensionskassas inordnande. Ifrågavarande läkare borde således kunna upptagas under § 60 mom. 1 a) i pensionsanstaltens reglemente.

Likasom för lasarettsläkare skulle härigenom för extra provinsialläkare delaktighet i anstalten beredas utan sådan särskild reglering av befattningarna, som omförmåles i § 5 av anstaltens reglemente, vilket synes kunna motiveras med den fasta organisationen av ifrågavarande befattningar.

Vid inrättandet av extra provinsialläkarnas pensionskassa jämställdes delägarna med avseende å pensionens belopp med lasarettsläkare och ordinarie provinsialläkare. För dessa senare hava löneförmånerna reglerats vid 1926 års riksdag, varigenom pensionen höjts till 6,036 kronor. Genom att låta extra provinsialläkare erhålla samma tjänstepensionsunderlag som lasarettsläkare, blir den tidigare gällande likställigheten i fråga om pension mellan nämnda tre slag av befattningar praktiskt taget, och i den mån reglementet medgiver, återinförd (högre tjänstepensionsunderlag än 6,000 kronor kan enligt reglementet icke förekomma).

Den årliga avgiften för tjänstepension har — med hänsyn till att extra provinsialläkares genomsnittliga utnämningssålder (33,6 år) visat sig vara icke obetydligt lägre än lasarettsläkares (38,0 år) — befunnits kunna sättas något lägre än för lasarettsläkare, och föreslås, att avgiftsprocenten bestämmas till 4,5 procent för såväl huvudmannen (landstinget) som för befattningshavaren; beträffande familjepensionen har icke ansetts föreliggande anledning att föreslå annan avgift än den för lasarettsläkare nu gällande, 20 procent av familjepensionsunderlaget.

De särskilda bestämmelserna i kap. VI av anstaltens reglemente, vilka, med iakttagande av nämnda ändring i fråga om pensionsavgifter, nu föreslås att bli gällande för extra provinsialläkare, innebära huvudsakligen, att sådan befattningshavare är skyldig tillhöra pensionsanstalten, därest han utnämns efter viss tidpunkt, som i detta fall föreslås till den 31 december 1927, samt

att tjänstepensionsunderlaget blir 6,000 kronor,

att tjänstepensionsavgiften blir 4,5 procent av tjänstepensionsunderlaget för befattningshavaren och lika mycket för huvudmannen,

att pensionsåldern blir 65 levnadsår och att för hel pension fordras 30 tjänstår,

ävensom att befattningen blir förenad med familjepensionsrätt med ett familjepensionsunderlag av 1,500 kronor och en familjepensionsavgift för befattningshavaren med 20 procent av familjepensionsunderlaget.

Dessa särskilda bestämmelser innehålla beträffande lasarettsläkare det undantaget från reglementets allmänna bestämmelse om tillstånd att kvarstå i tjänst efter pensionsålderns uppnående, att sådant tillstånd — vartill medgivande måste inhämtas hos medicinalstyrelsen — i intet fall må medgivas för längre tid än två år. Reglementets allmänna bestämmelse (§ 18 mom. 2) föreskriver fem år såsom maximum för kvarstående efter pensionsåldern. Att en undantagsbestämmelse av riksdagen infördes beträffande lasarettsläkare, torde hava föranletts av särskilda skäl, och då sådana icke synts föreligga i fråga om extra provinsialläkare, föreslås för dem tillämpning av den generella bestämmelsen, som ju kan medföra besparing för det allmänna (bestämmelsen torde med hänsyn till befodringsmöjligheterna högst sällan komma att tillämpas på extra provinsialläkare).

Såsom förut nämnts har extra provinsialläkarnas pensionskassa även till uppgift att bereda sådan delägare i kassan, som befodrats till provinsialläkare, tilläggspension därest han icke enligt lagen om civila tjänstnehavares rätt till pension vid sin avgång erhåller pension å 4,000 kronor. I fråga om dessa tilläggspensioner vid kassans inordnande i statens pensionsanstalt anföres i utredningen följande.

Den form av pension som tilläggspensionen enligt kassans reglemente utgör, torde allt fortfarande vara av betydelse för delägarna. Vid inordnandet i statsanstalten kan denna pensionsfråga lösas genom att i kap. VI av anstaltens reglemente införa en bestämmelse om att uppskjuten tjänstepension för en till förste provinsialläkare eller provinsialläkare befodrard extra provinsialläkare i vissa fall skall beräknas efter något förmånligare grunder, än som reglementets allmänna bestämmelser (§ 27) eljest medgiva. Enligt statsanstaltens reglemente har ifrågavarande läkare rätt till uppskjuten pension, som svarar mot tjänstetid, som icke tillgodoräknats för erhållande av pension från annan av staten inrättad eller understödd pensionsanstalt eller pensionsfond, men om icke avgången från extra provinsialläkarbefattningen föranletts av tjänstens indragning, beräknas pensionen endast efter de avgifter, som befattningshavaren själv erlagt. Nu föreslås, att för sådan till ordinarie befodrard extra provinsialläkare, för vilken summan av civil pension, tilläggspension enligt kassans grunder och uppskjuten pension, motsvarande egna avgifter, icke uppgå till 6,000 kronor, skall vid beräkningen av den uppskjutna pensionen tillgodoräknas jämväl de av huvudmannen (landstinget) och staten för honom erlagda avgifterna, dock endast i sådan mån, att de sammanlagda pensionsförmånerna uppgå till 6,000 kronor.

I fråga om ytterligare bestämmelser i pensionsanstaltens reglemente, som bliva av betydelse för de hittillsvarande delägarna i kassan, samt erforderliga övergångsbestämmelser anföres vidare:

De särskilda bestämmelserna i kap. VI innehålla även stadganden om rätt till avkortad förtidspension för befattningshavare, som högst fem år före

pensionsåldern avgår på grund av försvagad hälsa eller minskad arbetsförmåga, samt föreskrift om att i de fall, då till pensionsåldern ej kunnat intjänas fullt antal tjänstår, pensionen skall avkortas försäkringstekniskt, vilket i allmänhet innebär en starkare minskning av pensionen än om avkortningen skulle ske proportionellt mot antalet felande tjänstår.

Även de övergångsstadganden, som meddelats rörande lasarettsläkarens pensionering, synas lämpligen med nedannämnda modifikationer kunna givas motsvarande tillämpning på extra provinsialläkare.

Såsom jag förut nämnt är beträffande kassan stadgat, att om delägare, som befordrats till provinsialläkare, fått rätt att för pension tillgodoräkna sig viss tid av sin tjänstetid som extra provinsialläkare, kassan skall till civila pensionsfonden utbetala ett belopp motsvarande den för sådan delägare avsatta reserven efter avdrag av det belopp, som erfordras för bestridande av förekommande tilläggspension. I fråga om nyssberörda rätt till tjänstårsberäkning för pension äro föreskrifter meddelade i kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 208). Genom denna kungörelse har bestämts, att för den som den 1 juli 1923 är förste provinsialläkare eller provinsialläkare och förut varit anställd såsom extra provinsialläkare, så ock beträffande den, som vid nämnda tidpunkt är anställd såsom extra provinsialläkare och sedermera blir innehavare av tjänst såsom förste provinsialläkare eller provinsialläkare, må i fråga om rätt till pension och tjänstårsberäkning i sådan egenskap enligt lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension gälla:

1) att, sedan från tjänstgöringstiden såsom extra provinsialläkare avdragits sju år, två tredjedelar av återstående tiden räknas lika med tjänstetid i statens tjänst, samt

2) att därutöver må i förekommande fall av återstående tredjedelen tillgodoräknas uti ifrågavarande avseende så många år, som motsvara den tid, för vilken årsavgift av vederbörande såsom delägare i extra provinsialläkarnas pensionskassa inestår hos kassan.

I den av styrelsen för statens pensionsanstalt verkställda utredningen framhålles att den ovan omtalade överföringen av medel till civila pensionsfonden icke är utan betydelse för kassans ekonomi. Enligt verkställd beräkning skulle kassans förpliktelser i detta hänseende kunna värderas till omkring 25,000 kronor. Det syntes därför styrelsen skäligt, att denna kassans skyldighet begränsades till att endast avse den reserv, som avsatts för det eller de delägarår, som i angivna fall finge tillgodoräknas för statspension. Beträffande kassans ekonomiska ställning anföres i anslutning härtill:

Med en dylik begränsning av kassans förpliktelser torde enligt verkställd överslagsberäkning efter ålderdomsförsäkringskommitténs dödlighetstabell och en räntefot av 4 procent dess tillgångar förslå till täckande av de kostnader, som bliva en följd av tillämpningen på extra provinsialläkare av de övergångsstadganden, som meddelats rörande lasarettsläkare. Då beräkningarna visa, att i sådant fall, med hänsyn till att ifrågavarande delägare befinna sig i relativt låga åldrar (ingen av dem är över 50 år gammal), ej blott engångsavgiften för de nuvarande extra provinsialläkarnas familjepensions-

rätt — ungefär 30,000 kronor — utan även den huvudmannen åliggande andelen i engångsavgiften för samma delägare för tjänstepensionens höjning till 6,000 kronor — ungefär 40,000 kronor — kan bestridas av kassans tillgångar, utan att ändock hela det hos kassan förefintliga överskottet tages i anspråk, föreslås, att nämnda avgifter efterskänkas. Delägare, som önskar bibehålla sin pensionsrätt enligt de äldre bestämmelserna och för vilken således ingen engångsavgift beräknas, föreslås få sin andel i överskottet i form av pensionsförhöjning. Vad härefter återstår av överskottet — ungefär 30,000 kronor — föreslås skola, liksom vid inordnandet av lasarettsläkarnas pensionskassa i statsanstalten skedde, tillfalla pensionsanstalten såsom statens andel i överskottet.

Överskottet är på grund av kassans säregna karaktär naturligen svårt att fixera; i vilken omfattning kassans förpliktelse i form av tilläggspensioner m. m. till de i ordinarie statstjänst övergångna delägarna kunna komma att behöva infrias, är icke möjligt att med större säkerhet förutberäkna.

Jämväl för till ordinarie befattningshavare befordrade extra provinsialläkare synes rätten till tilläggspension böra förbättras genom att höja maximumbeloppet för summan av pension enligt civila lagen och tilläggspension från 4,000 kronor till 6,000 kronor; bestämmelse härom bör inflyta bland övergångsstadgandena.

I utredningen sammanfattas de föreslagna bestämmelserna vid kassans inordnande i pensionsanstalten på följande sätt.

Med nämnda modifikationer och tillägg skulle för extra provinsialläkarna tillämpningen av de för lasarettsläkare avsedda övergångsstadgandena innebära följande, varvid de i reglementet begagnade beteckningarna användas (de i stadgandena angivna tidpunkterna hava givetvis måst framflyttas och vidare har hänsyn tagits till vissa jämkningar i dessa stadganden, som vidtagits i det förslag till reviderat reglemente, som samtidigt avgives i enlighet med det uppdrag, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 juni 1926 lämnats pensionsanstalten):

6. a) Från den 1 juli 1927 har extra provinsialläkare, som den 30 juni 1927 var delägare i extra provinsialläkarnas pensionskassa och som avlönas av landsting, samma rättigheter och skyldigheter i förhållande till pensionsanstalten, som han enligt kassans reglemente skulle haft, om den ej indragits, dock att, om han ej före den 1 januari 1928 anmäler sin önskan att kvarstå på dessa villkor, vad i pensionsanstaltens reglemente stadgas beträffande efter utgången av år 1927 utnämnd extra provinsialläkare skall med under d) omförmälda jämkningar vara för honom gällande efter sistnämnda dag.

Vad sålunda stadgas skall gälla även beträffande sådan, av landsting avlönad extra provinsialläkare, som utnämnts under senare hälften av år 1927.

Intill utgången av år 1927 skola kassans räkenskaper föras skilda från pensionsanstaltens räkenskaper i övrigt.

b) Den, som den 31 december 1927 åtnjuter pension från kassan, erhåller för tid efter nämnda dag pensionsförhöjning, motsvarande den andel i kassans överskott den 1 januari 1928 över premiereserven för dess försäkringar, som belöper på hans försäkring, om överskottet fördelas på kassans försäkringar i förhållande till deras premiereserver.

c) Delägare, som gjort sådan anmälan, som i a) sägs, har rätt till den pensionsförhöjning, som enligt försäkringsteknisk beräkning svarar mot den på hans försäkring belöpande andelen i kassans överskott vid dess fördelning enligt vad under b) sägs.

d) Delägare, som icke gjort sådan anmälan, som i a) sägs, har rätt *dels* till pension enligt kassans reglemente, minskad med vad som motsvarar de tilläggsavgifter, som skulle vara att betala efter den 1 januari 1928, om kassans reglemente även därefter vore gällande, *dels* till pension enligt pensionsanstaltens reglemente, svarande mot ett tjänstepensionsunderlag av 2,000 kronor. Han äger räkna tjänstår från den ålder, då han erhöll sådan extra provinsialläkarbefattning, som i § 54 sägs. Om han före den 1 januari 1928 anmäler sig vilja inbetala ovannämnda tilläggsavgifter, sker icke någon minskning av hans pension enligt kassans reglemente.

7. Om befattning, som icke kunnat förenas med pensionsrätt i pensionsanstalten enligt före den 1 juli 1927 gällande bestämmelser, före utgången av år 1929 anmäles för beredande av pensionsrätt enligt detta reglemente åt innehavaren, samt engångsavgift enligt § 9 mom. 1 skall erläggas, skall denna avgift beräknas på följande sätt. Från den enligt § 9 mom. 1 beräknade engångsavgiften drages det belopp, för vilket huvudmannen må enligt mom. 2 av samma paragraf genom löneavdrag uttaga ersättning av befattningshavaren. Huvudmannens engångsavgift är lika med halva återstoden, ökad med nämnda belopp.

8. För extra provinsialläkare, på vilken mom. 6 d) kommer i tillämpning, skall av huvudmannen för tjänstepensionens höjning från 4,000 kronor till 6,000 kronor ej erläggas högre engångsavgift, än som motsvarar vad genom löneavdrag får uttagas hos befattningshavaren, och för familjepension ingen engångsavgift.

Extra provinsialläkare, som icke avlönas av landsting och som den 30 juni 1927 var delägare i extra provinsialläkarnas pensionskassa, bibehåller sina rättigheter och skyldigheter enligt kassans reglemente och har rätt till andel i kassans överskott enligt vad i mom. 6 e) sägs.

9. Med ändring av föreskriften i § 20 i reglementet för extra provinsialläkarnas pensionskassa förordnas, att berättigad att uppbära tilläggspension är till provinsialläkare eller förste provinsialläkare befordrad delägare, vilken enligt lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension vid tjänstens frånträdande icke kommer i åtnjutande av hel pension, uppgående tilläggspensionen till belopp, motsvarande den för delägaren avsatta reserven, dock högst till sådant belopp, att den tillsammans med pension enligt nämnda lag utgör 6,000 kronor.

10. För den, som den 1 juli 1923 var förste provinsialläkare eller provinsialläkare och förut varit anställd såsom extra provinsialläkare med delaktighet i extra provinsialläkarnas pensionskassa, så ock för den, som vid nämnda tidpunkt var anställd såsom extra provinsialläkare med delaktighet i kassan och sedermera blir innehavare av tjänst såsom förste provinsialläkare eller provinsialläkare, skall pensionsanstalten, om han enligt mom. 2 i kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 208) eller motsvarande stadgande, som senare meddelas, får i sådan egenskap för pension tillgodoräkna sig tid, för vilken årsavgift för honom såsom delägare i kassan inestår i pensionsanstalten, till pensionsfonden för civila tjänstinnehavare utbetala ett belopp, motsvarande den för sådan delägare avsatta reserven, i vad den uppkommit genom erlagda avgifter för den tid, som sålunda får tillgodoräknas, efter avdrag i förekommande fall av så stor del av denna andel i reserven, som må erfordras, för att pensionsanstalten skall kunna bestrida den tilläggspension, som det kan åligga anstalten att utgiva till delägaren.

Beträffande statens utgifter för extra provinsialläkarnas pensionering, därest det framlagda förslaget genomföres, anföres följande.

Statens framtida kostnader för pensioneringen i form av årsavgifter, som skola beräknas efter ålderdomsförsäkringskommitténs dödlighetstabell och en räntefot av 5 procent, kunna efter nuvarande delägarantal uppskattas till ungefär 2,200 kronor årligen, vilket belopp kan uttagas av det ordinarie förslagsanslaget till pensionsavgifter till statens pensionsanstalt.

Det i riksstaten anvisade förslagsanslag å 22,000 kronor, som är avsett att utgöra statens andel i kostnaden för pensionering av extra provinsialläkare, bör i samband med inordnandet av extra provinsialläkarnas pensionskassa i statsanstalten uppdelas på två anslag. Det ena av dessa skulle upptagas såsom extra förslagsanslag för budgetåret 1927—1928 och skulle avse statens andel i kostnaden för pensionering av delägare enligt reglementet för extra provinsialläkarnas pensionskassa. Under senare halvåret 1927 torde av detta anslag komma att tagas i anspråk ungefär 9,000 kronor, till vilket belopp detsamma således synes böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1927—1928; herefter kan det ur riksstaten uteslutas. Det andra anslaget skulle såsom ordinarie förslagsanslag uppföras under rubrik »statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare» med ett belopp av förslagsvis 13,000 kronor.

Det torde förtjäna att framhållas, att den genom statens pensionsanstalt på här föreslaget sätt ordnade pensioneringen av extra provinsialläkare och deras efterlevande i praktiken torde komma att inskränka sig till att så gott som uteslutande omfatta förtidspensioner vid sjukdom, uppskjutna pensioner och tilläggs pensioner enligt kassans reglemente samt familjepensioner; endast undantagsvis torde — med hänsyn till att delägarna i allmänhet förr eller senare övergå i ordinarie statstjänst — extra provinsialläkare i denna sin egenskap komma att erhålla pension på grund av uppnådd pensionsålder.

Mot det i förenämnda promemoria framställda förslaget till inordnande av ifrågavarande kassa i statens pensionsanstalt har *medicinalstyrelsen* i yttranden *över förslaget* yrkande den 19 januari 1927 riktat följande anmärkningar.

Enligt förslaget i promemorian skulle läkarna i landstingsdistrikten vinna inträde i statens pensionsanstalt, men icke blivande läkare i de andra distrikten. Detta synes medicinalstyrelsen icke kunna tillstyrkas. Visserligen har anslutningen till kassan från dessa distrikt hittills varit ringa, men läkarna hava dock haft rätt att vinna inträde i kassan. Denna rätt bör icke utan tungt vägande skäl fråntagas dem såsom kår betraktat. Å andra sidan kan läkare i icke-landstingsdistrikt vinna en oerättigad fördel över sina kolleger i landstingsdistrikten, i det han, efter befordran till provinsialläkare, utan att hava erlagt några pensionsavgifter, får efter avdrag av sju år tillgodoräkna två tredjedelar av den tid, han varit extra provinsialläkare.

Dessa oegentligheter visa, att det enda tillfredsställande förfarings sättet är att öppna inträde för samtliga extra provinsialläkare i pensionsanstalten. Ekonomiskt bör detta utan svårighet kunna genomföras.

De beräkningar, som av styrelsen för statens pensionsanstalt gjorts och som lett till förslag om efterskänkande av en del engångsavgifter, pensionshöjning m. m., utnynna, detta oaktat, i ett överskott å 30,000 kronor, vilket skulle tillfalla pensionsanstalten såsom statens andel i överskottet. Tages

summan 70,000 kronor till ledning för beräkning av kostnaden per delägare, blir denna kostnad omkring 1,600 kronor. De aderton extra provinsialläkarna, varom här är fråga, skulle då, synes det, av nyssnämnda överskott kunna påräkna samma förmåner som övriga extra provinsialläkare. Skulle detta vara för knappt beräknat, har man att taga hänsyn till att gruppen av extra provinsialläkare i landstingsdistrikt är avsedd att avsevärt minskas. Även om en del extra distrikt nyinrättas antingen helt nya eller genom omändring av gamla bruksdistrikt, torde man dock kunna räkna med att landstingsdistrikten inom närmaste årtiondet komma att nedgå till omkring hälften.

Medicinalstyrelsen får sålunda påyrka, att anordningar vidtagas som möjliggöra för extra provinsialläkare i icke-landstingsdistrikt att vinna inträde i statens pensionsanstalt.

I kap. VI av reglementet för statens pensionsanstalt skulle enligt förslaget för extra provinsialläkare stadgas, att pensionsåldern blir 65 levnadsår och att för hel pension fordras 30 tjänstår. Reglementets allmänna bestämmelse (§ 18 mom. 2) föreskriver fem år såsom maximum för kvarstående efter pensionsåldern. Detta maximum synes styrelsen för högt. En extra provinsialläkare har ungefär samma tjänstgöring som en provinsialläkare, vilken för närvarande är pensionsmässig vid 62 års ålder. Förslag föreligger dock om att åtminstone fakultativt höja pensionsåldern till 65 år. Medicinalstyrelsen kan under sådana förhållanden icke förordna, att en extra provinsialläkare får kvarstå längre tid än högst två år efter pensionsåldern eller såsom för lasarettläkare redan är stadgat. Sådant kvarstående bör dock ej anses vara regel utan mera undantag. Bestämmelsen kommer att bliva oftare tillämplad än styrelsen för statens pensionsanstalt antagit, om, såsom styrelsen föreslagit, även extra provinsialläkare i icke-landstingsdistrikt vinna inträde i pensionsanstalten.

I ovanberörda skrivelse av den 28 januari 1927, varmed *styrelsen för statens pensionsanstalt* överlämnat utredningen i ämnet, har styrelsen till bemötande upptagit vad medicinalstyrelsen sålunda anfört. Styrelsen för pensionsanstalten yttrar:

Medicinalstyrelsen har blott i två punkter haft något att erinra mot det i promemorian framlagda förslaget, nämligen dels i fråga om pensionsrätten för sådana extra provinsialläkare, som äro anställda i andra distrikt än landstingsdistrikt, och dels i fråga om det antal år efter uppnädd pensionsålder, varunder en extra provinsialläkare må tillåtas kvarstå i tjänst.

Pensionsanstalten har, särskilt med hänsyn till den ringa anslutningen från läkarna i icke-landstingsdistrikt, ansett delaktigheten i anstalten lämpligen böra begränsas till läkare i landstingsdistrikt. Medicinalstyrelsen anser däremot delaktighet i statsanstalten böra stå öppen även för läkare i icke-landstingsdistrikt. Gent emot vad medicinalstyrelsen till stöd härför åberopat kan anföras, att det icke torde finnas anledning antaga, att den frivilliga anslutningen till statsanstalten blir mera omfattande än hittills till kassan, och att ju för övrigt i sådant fall den av medicinalstyrelsen anmärkta oegentligheten i huvudsak kvarstår.

Pensionsanstalten finner sig därför böra vidhålla sitt förslag i denna del.

Skulle emellertid medicinalstyrelsens förslag anses böra följas, inverkar detta icke på kostnadsberäkningarna. Om läkare i icke-landstingsdistrikt

med delaktighet i extra provinsialläkarnas pensionskassa får övergå på de nya pensionsbestämmelserna, blir följden blott den, att han erhåller sin andel i kassans överskott i form av minskad engångsavgift i stället för, enligt pensionsanstaltens förslag, i form av pensionsförhöjning. Av sådan delägare i statsanstalten borde, likasom av annan extra provinsialläkare, erläggas en årsavgift av $4\frac{1}{2}$ procent av tjänstepensionsunderlaget, varemot huvudmannens årsavgift bör bli 9 procent av tjänstepensionsunderlaget.

Vad angår den föreslagna möjligheten för extra provinsialläkare att kvarstå i tjänst ända till 5 år efter pensionsåldern, erinras, att det ju i alla händelser skulle bli medicinalstyrelsen, som finge befogenheten att pröva frågan om kvarstående i tjänsten, och att således, även om stadgandet, mot anstaltens förmodan, skulle få någon större praktisk betydelse, det alltid står medicinalstyrelsen till buds att vid stadgandets tillämpning anlägga den praxis, som befinnes lämplig. För pensionsanstalten är det i allt fall av intresse, att så få undantagsbestämmelser som möjligt meddelas.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av *försäkringsinspektionen* och statskontoret. Den förra myndigheten anför i utlåtande den 12 februari 1927:

Pensionsanstaltens styrelse föreslår, att tjänstepensionsavgiften för extra provinsialläkare (inkl. huvudmannens avgift) skall bestämmas till 9 procent, under det att den för lasarettsläkare är 10 procent. Detta motiveras därmed, att de extra provinsialläkarnas utnämningssålder befunnits i medeltal vara ungefär 4 år lägre än lasarettsläkarnas. Men skulle man inom andra kapitel av pensionsanstaltens reglemente vilja uppdelade befattningshavarna i grupper, skulle man otvivelaktigt även finna olika medelinträdesåldrar för olika grupper och sålunda hava samma anledning som i fråga om lasarettsläkare och extra provinsialläkare att stadga olika avgiftsprocenter. Så har icke skett, utan avgiftsprocenten har i varje kapitel satts lika för alla befattningshavare, med det undantag att huvudmannen i vissa fall befriats från sin avgift och att avgiften för icke ordinarie lärare i kap. IV är lägre än för ordinarie. Sistnämnda olikhet motiverades på sin tid därmed, att de flesta obefordrade lärare hade rätt till pension från småskollärarynas m. fl:s ålderdomsunderstödsanstalt och att deras avgift till den nya pensionsanstalten ej borde höjas mera utöver deras avgift till understödsanstalten, än som kunde anses erforderligt för att täcka den ökade kostnad, som uppkomme därigenom att de finge högre pension än förut, om de pensionerades som obefordrade. Då det i framtiden endast mycket sällan komme att inträffa, att en lärare kvarstode som obefordrad ända tills han pensionerades, ansågs det tillräckligt att höja den avgift, som förut erlagts till understödsanstalten, till 1 procent av det nya tjänstepensionsunderlaget, vilket innebar en höjning med endast 3—6 kronor.

Om därför avgiftsprocenten för extra provinsialläkare skall sättas lägre än för lasarettsläkare, bör detta enligt försäkringsinspektionens mening motiveras icke med deras lägre utnämningssålder, utan därmed att de extra provinsialläkarna endast i undantagsfall pensioneras som sådana och att avgifterna ej böra sättas högre, än att de motsvara pensionsanstaltens kostnad dels för dessa undantagsfall, dels för de förmåner som pensionsanstalten skall bereda dem, som icke pensioneras som extra provinsialläkare, nämligen uppskjutna pensioner till dem, som avgå i förtid utan att befordras till provinsialläkare eller förste provinsialläkare, och tilläggspensioner i vissa fall till dem, som så befordrats. Då den uppskjutna pensionen rättas efter

den erlagda avgiften, skulle man alltså för att bestämma avgiften beräkna kostnaden för pensionering av dem, som kvarstå som extra provinsialläkare tills de pensioneras, och för tilläggspensioner åt dem, som pensioneras som provinsialläkare eller förste provinsialläkare. Ehuru någon sådan beräkning nu icke gjorts och väl knappast kan göras, vill det synas, som skulle den föreslagna avgiften av 9 procent åtminstone icke vara för låg.

Den reserv, som pensionskassan avsatt för en delägare, vilken pensioneras som provinsialläkare eller förste provinsialläkare och som enligt kungörelsen den 8 juni 1923 får för pension tillgodoräkna sig tjänstetid som extra provinsialläkare, skall enligt nu gällande bestämmelser av pensionskassan utbetalas till pensionsfonden för civila tjänst innehavare, dock med avdrag för den reserv, som motsvarar den tilläggspension som pensionskassan har att lämna delägaren. Pensionsanstaltens styrelse föreslår nu, att, efter kassans indragning till pensionsanstalten, dessa bestämmelser skola så ändras, att anstalten i sådant fall skall till den civila pensionsfonden utbetala endast den del av den för delägaren avsatta reserven, som uppkommit genom avgifter för tid, som han enligt mom. 2 av nämnda kungörelse får tillgodoräkna sig, med avdrag av reserven för tilläggspensionen. Emellertid äro bestämmelserna i kungörelsen mom. 1 och 2 icke sådana, att man kan beräkna den nämnda delen av reserven, enär reservens storlek är beroende icke blott av årsavgifternas antal utan även av vilka år det är, som avgifterna erlagts för. Försäkringsinspektionen vill därför föreslå, att saken i stället ordnas på följande sätt. När tjänstetid tillgodoräknas enligt mom. 2 i kungörelsen och därigenom pensionen höjes med visst belopp, utöver vad den eljest skulle varit, skall pensionsanstalten till civila pensionsfonden utbetala kapitalvärdet av denna pensionshöjning, dock ej mer än skillnaden mellan den för den pensionerade avsatta tjänstepensionsreserven och reserven för den tilläggspension, som han eventuellt skall erhålla av pensionsanstalten.

Statskontoret anför i utlåtande den 22 februari 1927:

I likhet med medicinalstyrelsen anser statskontoret, att även de extra provinsialläkare, vilka icke äro avlönade av landsting, böra få tillfälle ingå såsom delägare i statens pensionsanstalt, varvid dock givetvis samtliga beräknade kostnader för deras pensionering böra åvila dem själva och deras huvudmän i likhet med vad som är fallet beträffande överläkare vid sanatorium, som äges av svenska livförsäkringsbolags sanatorieförening. Huvudmän för dylik extra provinsialläkare torde förpliktas erlagga en avgift av 9 procent av tjänstepensionsunderlaget.

Statskontoret instämmer jämväl i vad medicinalstyrelsen anført beträffande frågan om medgivande av tillstånd för extra provinsialläkare att efter uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst.

Vad angår frågan om skyldighet för pensionsanstalten att i vissa fall till civila pensionsfonden verkställa inbetalningar, finner statskontoret ej anledning föreligga att vidtaga någon saklig ändring i nu gällande bestämmelser. Enligt dessa kan visserligen civila pensionsfonden erhålla större andel än vad som motsvaras av den förhöjning av pensionen, som genom tillgodoräkning av tjänstgöringstid såsom extra provinsialläkare jämlikt föreskrift i kungörelsen den 8 juni 1923 kan tillkomma förste provinsialläkare eller provinsialläkare, men å andra sidan erhåller förste provinsialläkare och provinsialläkare hel pension redan efter 23, respektive 20 tjänstår, vilket i

verkligheten innebär, att sådan befattningshavare för pension får tillgodoräkna sju år såsom extra provinsialläkare utöver den tid, som enligt nyssnämnda kungörelse tillgodoräknas honom, och vid sådant förhållande kan det icke anses annat än riktigt, att under dessa år erlagda avgifter till statens pensionsanstalt komma civila pensionsfonden tillgodo.

Därefter har *styrelsen för statens pensionsanstalt* den 17 juni 1927 ånyo yttrat sig i ärendet. Styrelsen yttrade huvudsakligen följande:

Då de krav, som enligt förslaget komma att ställas på extra provinsialläkarnas pensionskassas medel vid kassans inordnande i statens pensionsanstalt, icke synas med säkerhet kunna fyllas utan den ifrågasatta begränsningen i anstaltens åliggande att i vissa fall leverera medel till civila pensionsfonden, och då vidare nämnda begränsning synes vara skälig, anser sig pensionsanstalten böra vidhålla sitt förslag i denna del med den ändring, som försäkringsinspektionen förordat.

Därest bestämmelsen om leverering av medel till civila pensionsfonden icke skulle komma att på föreslaget sätt modifieras, torde icke mer än hälften av den huvudmannen åliggande delen av engångsavgiften för tjänstepensionens höjning till 6,000 kronor böra efterskännas.

Pensionsanstalten anser sig böra i detta sammanhang jämväl framhålla, att en motsvarande leverering av medel icke äger rum från civila pensionsfonden till statens pensionsanstalt i de fall, då, för bestämmande av pension enligt anstaltens reglemente, jämlikt § 22 i detsamma tillgodoräknats tjänstår i statstjänst, som medfört rätt till tjänstepension, och denna tillgodoräkning av tjänstår är dock av vida större ekonomisk betydelse än den, som i detta ärende är i fråga.

Med anledning av vad pensionsanstaltens styrelse sålunda anfört har *statskontoret* anbefallts att ånyo yttra sig i ärendet. I utlåtande den 15 december 1927 har ämbetsverket anfört bland annat:

På de skäl statskontoret anfört i sitt utlåtande den 22 februari 1927 anser sig statskontoret böra i princip vidhålla den av ämbetsverket intagna ståndpunkten i frågan. Emellertid torde det vara av ringa betydelse på vad sätt här ifrågasvarande leverering till civila pensionsfonden ordnas, då nämligen en sådan leverering endast avser en omplacering av statsmedel. Därest det vid ett bibehållande av nu gällande bestämmelser skulle visa sig icke vara möjligt efterskänka hela den huvudmannen åliggande delen av engångsavgiften för tjänstepensions höjning till 6,000 kronor — en fråga som undandrager sig statskontorets bedömande — har statskontoret därför intet att erinra mot att i nu gällande levereringsföreskrifter vidtages en ändring, som möjliggör ett efterskänkande i sin helhet av nyssnämnda engångsavgift.

De *revisorer*, som granskat extra provinsialläkarnas pensionskassas förvaltning och räkenskaper för budgetåren 1923—1924, 1924—1925 och 1925—1926, hava tillstyrkt ett inordnande av kassan i statens pensionsanstalt, varvid de framhållit, att med hänsyn till befintligt överskott i kassan vissa extra provinsialläkares rätt vid övergången borde bättre tillvaratagas än som skett i det framlagda förslaget. Revisorerna förorda därför, att jämväl blivande extra provinsialläkare i icke-landstingsdistrikt måtte vinna inträde i

pensionsanstalten samt att extra provinsialläkare i dylikt distrikt, som redan vunnit inträde i kassan, måtte bibehållas vid sitt delägarskap.

Jämväl *svenska provinsialläkarföreningen* har i skrivelse till chefen för socialdepartementet framhållit vikten av att om möjligt alla extra provinsialläkare kunde komma i åtnjutande av förbättringar i pensionshänseende samt förordat medicinalstyrelsens förslag i denna del.

Departement-
schefen.

Det synes mig klart, att behov föreligger att förbättra pensionsförmånerna för de extra provinsialläkarna, vilka i jämförelse med dem närstående befattningshavare i detta avseende icke äro lika väl tillgodosedda. Lämpligast torde detta ske genom att bereda dem delaktighet i statens pensionsanstalt på samma sätt som skett med åtskilliga andra grupper av läkare. Det av styrelsen för denna pensionsanstalt framlagda förslaget torde utgöra en god lösning av frågan. Jag vill i huvudsak förorda detta förslag. Endast i vissa delar hyser jag en från nämnda styrelse avvikande uppfattning. Detta gäller i följande avseenden.

Såsom av min föregående framställning framgår hava olika meningar gjort sig gällande angående omfattningen av pensioneringen. Under det att styrelsen för statens pensionsanstalt föreslagit, att endast de extra provinsialläkare, som äro anställda i distrikt, varest vederbörande landsting bidrager till läkarens avlöning, skulle erhålla delaktighet i pensionsanstalten, har medicinalstyrelsen gjort gällande, att sådan delaktighet borde tillkomma alla extra provinsialläkare. I likhet med medicinalstyrelsen anser jag anledning saknas att från rätt till delaktighet utesluta de befattningshavare, som ej tjänstgöra i landstingsdistrikt. Visserligen hava dessa hittills i ganska ringa grad begagnat sig av möjligheten att vinna inträde i den nuvarande pensionskassan, men detta synes mig icke utgöra skäl för deras uteslutande från delaktighet i statens pensionsanstalt. Jag förordar således, att sådan delaktighet må medgivas samtliga extra provinsialläkare, därvid de som tjänstgöra i landstingsdistrikt böra vara skyldiga att tillhöra pensionsanstalten, under det att beträffande dylik befattning i icke landstingsdistrikt, huvudmannen må äga rätt men ej skyldighet att bereda delaktighet i anstalten. Beträffande befattningar av sistnämnda slag, bör föreskrivas samma villkor som enligt anstaltens reglemente gälla för överläkare vid sanatorium, som äges av svenska livförsäkringsbolags sanatorieförening. Huvudmännen för dessa extra provinsialläkare skola således erlägga såväl full engångsavgift som en årlig avgift av 9 procent av tjänstepensionsunderlaget.

I fråga om möjlighet för extra provinsialläkare, som är delägare i pensionsanstalten att kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder, vilken skulle bliva 65 år, har styrelsen för pensionsanstalten föreslagit, att dylikt kvarstående skulle kunna medgivas under en tid av fem år. Medicinalstyrelsen har framhållit, att denna tid syntes vara för lång och har föreslagit, att tillstånd att kvarstå icke skulle få lämnas för längre tid än två år, detta i

likhet med vad som är stadgat för lasarettsläkare och överläkare vid tuberkulossjukhus. Även i detta avseende ansluter jag mig till medicinalstyrelsens uppfattning.

Extra provinsialläkare, som befordras till förste provinsialläkare eller provinsialläkare, kan få rätt att för tjänstårsberäkning tillgodoräkna sig viss tid av sin tjänstgöring såsom extra provinsialläkare. I sådant fall skall enligt nuvarande bestämmelser från extra provinsialläkarnas pensionskassa till pensionsfonden för civila tjänst innehavare utbetalas ett belopp, motsvarande den för sådan delägare i kassan avsatta reserven, efter avdrag av så stor del därav, som erfordras för bestridande av eventuell tilläggspension. Styrelsen för statens pensionsanstalt har nu föreslagit, att denna överföring av medel skulle begränsas till att endast avse den reserv, som avsatts för det eller de delägarår, som *i varje fall* få tillgodoräknas för statspension. Genom att på detta sätt begränsa kassans förpliktelser skulle kassans tillgångar förslå till täckande av de kostnader, som skulle bliva en följd av tillämpningen på extra provinsialläkare av de övergångsbestämmelser, som förut tillämpats i fråga om lasarettsläkare. Beträffande detta förslag har försäkringsinspektionen framhållit omöjligheten att beräkna den avsedda delen av reserven, enär reservens storlek är beroende icke blott av årsavgifternas antal utan även av de år, för vilka avgifterna blivit erlagda. Försäkringsinspektionen föreslår därför att, när viss tjänstetid såsom extra provinsialläkare får tillgodoräknas för pension och därigenom pensionen höjes med visst belopp utöver vad den eljest skulle hava varit, pensionsanstalten skall till civila pensionsfonden utbetala kapitalvärdet av denna pensionshöjning, dock ej mer än skillnaden mellan den för den pensionerade avsatta tjänstepensionsreserven och reserven för den tilläggspension, som han eventuellt skall erhålla av pensionsanstalten. Statskontoret har, som jag förut nämnt, icke funnit anledning föreligga att vidtaga någon saklig ändring i de nu gällande bestämmelserna i detta avseende. Med hänsyn till angelägenheten av att sådana åtgärder vidtagas, som möjliggöra ett efterskänkande i dess helhet för nuvarande delägare av den huvudman åliggande engångsavgiften för pensionsunderlagets höjande till 6,000 kronor, synes mig emellertid ändring i dessa bestämmelser böra ske på sätt försäkringsinspektionen föreslagit.

I övrigt har jag intet annat att erinra mot det av styrelsen för statens pensionsanstalt framlagda förslaget än att med hänsyn till att förevarande fråga icke kunnat föreläggas 1927 års riksdag de i styrelsens förslag angivna tidpunkterna för de nya anordningarnas ikraftträdande böra framflyttas. De närmare föreskrifterna för genomförandet av den föreslagna omläggningen av pensioneringen torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Statens utgifter för de extra provinsialläkarnas pensionering bestridas nu från ett under elfte huvudtiteln uppfört ordinarie förslagsanslag å 22,000 kronor. Enligt verkställd beräkning skulle de årsavgifter, staten för framtiden skulle betala, uppgå till ett belopp av omkring 2,200 kronor årligen.

Då detta belopp emellertid kan utgå av det ordinarie förslagsanslaget till pensionsavgifter till statens pensionsanstalt, behöver något särskilt anslag för ändamålet icke upptagas i riksstaten. Ifråga om ovannämnda anslag å 22,000 kronor ansluter jag mig till styrelsens för statens pensionsanstalt förslag. Anslaget torde sålunda böra uppdelas i två anslag, det ena avseende statens andel i kostnaden för pensionering av delägare enligt reglementet för extra provinsialläkarnas pensionskassa och det andra avseende statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare. Det förra anslaget torde i riksstaten för budgetåret 1928—1929 böra uppföras såsom ett extra förslagsanslag å 9,000 kronor. Därefter kan detta anslag uteslutas ur riksstaten. Det andra anslaget torde med ett belopp av 13,000 kronor böra uppföras såsom ordinarie förslagsanslag under elfte huvudtiteln.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta att statens pensionsanstalt skall från och med den 1 juli 1928 övertaga extra provinsialläkarnas pensionskassas samtliga tillgångar och förbindelser, samt att i följd därav extra provinsialläkare skola från och med samma tidpunkt äga delaktighet i statens pensionsanstalt i huvudsaklig enlighet med de villkor och bestämmelser, som av mig ovan förordats;

dels ock, med ändring av vad därutinnan föreslagits under elfte huvudtiteln av 1928 års statsverksproposition, ur riksstaten utesluta det under nämnda huvudtitel uppförda *ordinarie* förslagsanslaget å 22,000 kronor till statens andel i kostnaden för pensionering av extra provinsialläkare samt i stället under samma huvudtitel:

a) under rubriken: statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare uppföra ett *ordinarie* förslagsanslag av 13,000 kronor; ävensom

b) till pensionering av delägare i extra provinsialläkarnas pensionskassa anvisa för budgetåret 1928—1929 ett *extra* förslagsanslag av 9,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

E. Meurling.